

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-20

Diarienummer N609-0137/23

Handläggare:

Jonas Österberg

E-post: jonas.osterberg@grundskola.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion om en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden avstyrker motionen om en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-03-20, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över en motion av Elisabet Lann (KD) och Johanna Holmdahl (KD) om en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna i Göteborg.

I motionen konstaterar motionärerna att Göteborg står inför en utmanande demografisk utveckling. Motionärerna föreslår att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna i Göteborgs Stad.

Grundskoleförvaltningen föreslår att nämnden ska *avstyrka* motionen med hänvisning till att frågan om demografiska utmaningar omhändertas inom ramen för kommunstyrelsens beslut den 8 mars 2023 om att ta fram en kompetensförsörjningsplan för att bland annat hantera personalbristen i välfärdsyrkena.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Motionärerna menar att en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna i Göteborgs Stad bör innehålla förslag till åtgärder som berör digitalisering, välfärdsteknik, välfärdstjänsternas omfattning och kompetensförsörjning. När det kommer till genomförandet av dessa åtgärder kommer det krävas att finansieringen löpande beaktas i budgetarbetet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Kompetensförsörjning är en nyckelfaktor för att skapa en verksamhet av god kvalitet. I skolan handlar det främst om andelen legitimerade och behöriga lärare.

Behörighetsgraden har de senaste åren successivt ökat i förvaltningen. Det gäller för samtliga lärarkategorier och för såväl skolor med högt som lågt socioekonomiskt index.

Trots detta står grundskoleförvaltningen inför stora kompetensförsörjningsutmaningar. Bristen på legitimerade och behöriga lärare är den största kompetensförsörjningsrisken för förvaltningen. Utmaningen är generell, men förstärks i socioekonomiskt utsatta områden och är särskilt problematiskt för grundsärskolan. Utifrån ett likvärdighetsperspektiv är det särskilt angeläget att fortsatt kraftsamla kring åtgärder som syftar till att öka behörighetsgraden i dessa områden.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 17 april 2023.

Bilagor

1. Motion av Elisabet Lann (KD) och Johanna Holmdahl (KD) om en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna i Göteborg

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt motion av Elisabet Lann (KD) och Johanna Holmdahl (KD) om en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna i Göteborg på remiss till grundskolenämnden. Svar ska lämnas till kommunstyrelsen senast den 5 maj 2023. Ärendet medger ingen bordläggning.

Beskrivning av ärendet

I motionen konstaterar motionärerna att Göteborg står inför en utmanande demografisk utveckling. Vidare menar motionärerna att den förändrade demografin ställer nya krav på välfärden och efterfrågan på skola, förskola, bostäder, vård och omsorg, som staden behöver förhålla sig till. Eftersom andelen av befolkningen i arbetsför ålder inte håller jämna steg med ett växande behov av välfärdstjänster kommer allt färre att behöva försörja allt fler. Dessutom väljer unga personer på väg ut på arbetsmarknaden i stor utsträckning karriärvägar utanför välfärden. Motionärerna menar att det därför behöver tas fram en förvaltningsövergripande plan för hur välfärdsuppdraget ska kunna säkerställas givet den demografiska utvecklingen.

I motionen föreslås att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna i Göteborgs Stad.

Förvaltningens bedömning

Grundskoleförvaltningen delar motionärernas bedömning om att Göteborgs Stad står inför en utmanande demografisk utveckling. Förvaltningen vill påtala att det i detta sammanhang finns anledning att följa utvecklingen vad gäller befolkningsstatistiken noga. SCB:s befolkningsstatistik för 2022 visar att 596 841 personer var folkbokförda i Göteborg den 31 december 2022 vilket är en rejäl ökning sedan 2021. Inflyttningen till Göteborg har inte varit större sedan mätningar av detta slag genomfördes första gången. För andra året i rad är Göteborg den kommun som växer mest i Sverige. Den grupp som ökar mest är 20-45-åringar. Det finns även en stor ökning av 75-84-åringar som utgör förstadiet till det som ibland benämns som äldreboomen. Befolkningsstatistiken visar också att andelen nyfödda minskar. Sammantaget innebär en ökning av inflyttning i arbetsför ålder att den demografiska utmaningen på kort sikt kan mildras men minskningen av nyfödda bidrar till att de demografiska utmaningarna kvarstår på lång sikt.

Förvaltningen har vidtagit en rad åtgärder för att kunna möta den förväntade kompetensbristen. Det arbetet behöver fortsätta och i det sammanhanget finns en fördel med ett strategiskt och samlat arbete i staden för att hantera den kommande demografiska utvecklingen sett utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv. Kommunstyrelsen beslutade (2023-03-08) att en strategisk kompetensförsörjningsplan ska tas fram för Göteborg Stads för att bland annat hantera personalbristen i välfärdsyrkena. I yrkandet (från V, S och MP) som låg till grund för beslutet konstateras att mer behöver göras för att få ett mer sammanhållet arbete för att säkra välfärden i framtiden på strategisk nivå i hela staden. För att säkra bemanningsfrågan behöver kommunstyrelsen och kommunfullmäktige ta ett större ansvar. Kommunfullmäktige kommer att behandla frågan om kompetensförsörjningsplan inom kort.

Grundskoleförvaltningen föreslår därför att nämnden ska *avstyrka* motionen från Elisabet Lann (KD) och Johanna Holmdahl (KD) om en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna i Göteborg. Förvaltningen anser att frågan omhändertas inom ramen för kommunstyrelsens beslut om att ta fram en kompetensförsörjningsplan enligt ovan.

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef